

ส่วนที่ ๔

แนวทางการติดตามและประเมินผล

๔.๑ กรอบและแนวทางในการติดตามและประเมินผล

องค์กรรับผิดชอบในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๖ หมวด ๖ ข้อ ๒๘ กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย

- (๑) สมาชิกสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นคัดเลือกจำนวน ๓ คน
- (๒) ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือกจำนวน ๒ คน
- (๓) ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวน ๒ คน
- (๔) หัวหน้าส่วนการบริหารที่คัดเลือกกันเองจำนวน ๒ คน
- (๕) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวน ๒ คน

โดยให้คณะกรรมการเลือกกรรมการหนึ่งคนทำหน้าที่ประธานกรรมการและกรรมการอีกหนึ่งคนทำหน้าที่เลขานุการของคณะกรรมการ

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (๑) กำหนดแนวทางวิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา
- (๒) ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา
- (๓) รายงานผลและเสนอความเห็น ซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกัน อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปี ทั้งนี้ให้ตีพิมพ์ประกาศโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน
- (๔) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อช่วยปฏิบัติงานตามที่เห็นสมควร

แผนการดำเนินงาน

มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงถึงรายละเอียดของแผนงาน โครงการพัฒนาและกิจกรรมการพัฒนาที่ดำเนินการจริงทั้งหมดในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณนั้นเพื่อให้แนวทางในการดำเนินงานในปีงบประมาณนั้นมีความชัดเจนในการปฏิบัติมากขึ้น ลดความซ้ำซ้อนของโครงการมีการประสานและบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานและจำแนกรายละเอียดต่างๆของแผนงาน/โครงการ ในแผนดำเนินงาน

แผนการดำเนินงานจะกำหนดรายละเอียดขอโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาที่ดำเนินการในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา ที่จะบรรจุในแผนการดำเนินงานจะมีที่มาจาก

๑. งบประมาณรายจ่ายประจำปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (รวมทั้งเงินอุดหนุนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอุดหนุนให้หน่วยงานอื่นดำเนินการ)
๒. โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเองโดยไม่ใช้งบประมาณ (ถ้ามี)
๓. โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาของหน่วยงานราชการ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่ดำเนินการในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๔. โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสานการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาที่มีปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือแผนพัฒนาจังหวัด

ขั้นตอนในการจัดทำแผนดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ ๑ คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นรวบรวมแผนโครงการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานราชการ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจ และของหน่วยงานอื่นๆ ที่ดำเนินการในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาที่มีปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือแผนพัฒนาจังหวัด แล้วจัดทำร่างแผนดำเนินงานเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ ๒ คณะกรรมการท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนการดำเนินงาน แล้วเสนอต่อผู้บริหารประกาศเป็นแผนการดำเนินงาน ทั้งนี้ให้ปิดประกาศแผนการดำเนินงานภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ประกาศ เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกันและต้องปิดประกาศไว้อย่างน้อย ๓๐ วัน

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นการติดตามและประเมินผลความสอดคล้อง และความสำเร็จของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการตามแผนดำเนินงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาที่สอดคล้องกับพันธกิจซึ่งสามารถนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดหรือไม่ และโครงการพัฒนานั้นประสบความสำเร็จตามกรอบการประเมินผลในระดับใด

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นร่วมประชุมเพื่อกำหนดกรอบแนวทางและวิธีการในการติดตามและประเมินผล แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาสามปีและประเมินผลโครงการพัฒนาตามแผนพัฒนาสามปี ดังนี้

๑.๑ การกำหนดกรอบ แนวทาง และวิธีการ ในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาจากกำหนดแนวทางในการติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และแผนพัฒนาสามปี ดังนี้

๑. ความสอดคล้อง Relevancy ของยุทธศาสตร์ แผนและกลยุทธ์ที่กำหนด
๒. ความเพียงพอ Adequacy ของทรัพยากรเพื่อการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงาน
๓. ความก้าวหน้า Progress กิจกรรมที่กำหนดไว้ตามแผน โดยมีการติดตาม
๔. ประสิทธิภาพ Efficiency เป็นการศึกษความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับทรัพยากรที่ใช้ โดยมีการประเมินประสิทธิภาพ Efficiency Evolution
๕. ประสิทธิผล Effectiveness เป็นการศึกษถึงผลที่ได้รับ Effect
๖. ผลลัพธ์และผลผลิต Outcome and Output เป็นการประเมินผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมที่มีต่อกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับบริการ และการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกิจกรรม
๗. การประเมินผลกระทบเป็นการศึกษาผลที่ได้รับรวมยอด Overall Effect

๑.๒ การกำหนดกรอบแนวทางและวิธีการในการติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาตามแผนพัฒนาสามปี อาจกำหนดแนวทาง ดังนี้

๑. การประเมินผลกระบวนการ Process Evaluation หรือการประเมินประสิทธิภาพ Efficiency Evolution
๒. การประเมินผลโครงการ Project Evaluation หรือการประเมินประสิทธิผล Effectiveness Evolution
๓. การประเมินผลกระทบ Impact Evolution

ขั้นตอนที่ ๒ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และแผนสามปี ตามกรอบแนวทางและวิธีการที่กำหนด โดยสามารถติดตามและประเมินผล ได้ตลอดระยะเวลาของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และแผนพัฒนาสามปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ ๓ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาตามแผนพัฒนาสามปีตามกรอบแนวทางและวิธีการที่กำหนด โดยสามารถติดตามและประเมินผล ได้ตั้งแต่ก่อนเริ่มโครงการพัฒนาตามแผนดำเนินงานจนสิ้นสุดโครงการฯ

ขั้นตอนที่ ๔ รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาสามปี และผลการติดตามและประเมินโครงการพัฒนาตามแผนพัฒนาตามแผนพัฒนาสามปีต่อผู้บริหาร เพื่อให้ผู้บริหารเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด พร้อมประกาศผลการติดตามและประเมินผลให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกันอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ขั้นตอนที่ ๕ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นอาจให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะในรายงานการติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และแผนพัฒนาสามปี และโครงการพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัดได้

๔.๑ กรอบและแนวทางในการติดตามและประเมินผล

แบบ ๑ แบบกำกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วน

คำชี้แจง: แบบที่ ๑ เป็นแบบประเมินตนเองในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยจะทำการประเมินและรายงานทุก ๆ ครั้ง หลังจากท้องถิ่นได้ประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์แล้ว

ชื่อ เทศบาลตำบลชะมาย อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประเด็นการประเมิน	มีการดำเนินงาน	ไม่มีการดำเนินงาน
ส่วนที่ ๑ คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น		
๑. มีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น		
๒. มีการจัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น		
๓. มีการจัดประชุมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ		
๔. มีการจัดตั้งคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น		
๕. มีการจัดประชุมคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น		
๖. มีคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและประชาคมท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา		
ส่วนที่ ๒ การจัดทำแผนการพัฒนาท้องถิ่น		
๗. มีการรวบรวมข้อมูลและปัญหาสำคัญของท้องถิ่นมาจัดทำฐานข้อมูล		
๘. มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน		
๙. มีการวิเคราะห์ศักยภาพของท้องถิ่น (SWOT) เพื่อประเมินสถานการณ์การพัฒนาท้องถิ่น		
๑๐. มีการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจหลักการพัฒนาท้องถิ่นที่สอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น		
๑๑. มีการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจหลักการพัฒนาท้องถิ่นที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด		
๑๒. มีการกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน		
๑๓. มีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาท้องถิ่น		
๑๔. มีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนา		
๑๕. มีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของจังหวัด		
๑๖. มีการอนุมัติและประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา		
๑๗. มีการจัดทำบัญชีกลุ่มโครงการในแผนยุทธศาสตร์		
๑๘. มีการกำหนดรูปแบบการติดตามประเมินผลแผนยุทธศาสตร์		
๑๙. มีการทบทวนแผนยุทธศาสตร์หรือไม่		

การวัดและการนำเสนอ

- โดยความถี่ที่ใช้วัด : หลังจากที เทศบาลทำแผนเสร็จสมบูรณ์และประกาศใช้อย่างเป็นทางการ
- เกณฑ์การพิจารณา : พิจารณาจาก มี/ไม่มี การดำเนินการนั้น

๔.๒ ระเบียบ วิธีการ และเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล

การติดตาม

เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามคือ GantChat ซึ่งจะทำให้หน่วยงานสามารถติดตามได้ว่าการดำเนินการตามแผนพัฒนาสามปีมีการดำเนินการในช่วงใด ตรงกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่

การประเมินผล

การประเมินผลแผนพัฒนาสามปีจำเป็นต้องมีเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดเพื่อเป็นกรอบในการประเมินเพื่อให้เกิดความชัดเจน เป็นระบบ มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ โดยประกอบด้วยเกณฑ์ที่สำคัญใน ๒ ระดับคือ เกณฑ์การประเมินหน่วยงาน และเกณฑ์การประเมินโครงการ

เกณฑ์มาตรฐานการประเมินผลหน่วยงาน

๑. เกณฑ์สัมฤทธิ์ผลและการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย

เป็นการประเมินความสำเร็จโดยพิจารณาเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในนโยบายโดยเป็นการประเมินผลขององค์กร ๒ ส่วนคือ ผลในภาพรวม และระดับปฏิบัติการผลการดำเนินงานจะต้องเปิดเผยให้สาธารณชนทราบอย่างกว้างขวาง อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอและมีกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน อาจเป็นทุกไตรมาส หรือผลการดำเนินงานประจำปีสัมฤทธิ์ผลรวมถึงการดำเนินงานที่มุ่งบรรลุเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ในระยะยาว

๒. เกณฑ์ความเสมอภาคและความเป็นธรรมในสังคม

๓. เกณฑ์ความสามารถและคุณภาพในการให้บริการ

๔. เกณฑ์ความรับผิดชอบต่อหน่วยงาน

๕. เกณฑ์การตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน

๖. เกณฑ์ความพึงพอใจของลูกค้า

๗. เกณฑ์ผลเสียหายต่อสังคม

เกณฑ์มาตรฐานการประเมินผลโครงการ

๑. เกณฑ์ความก้าวหน้า

เป็นการพิจารณาเปรียบเทียบผลของการดำเนินกิจกรรมกับเป้าหมายที่กำหนดตามแผนการประเมินความก้าวหน้าที่จะตอบคำถามว่า การดำเนินกิจกรรมตามโครงการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ เป็นไปตามกรอบเวลาหรือไม่และประสบกับปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง

๒. เกณฑ์ประสิทธิภาพ

การประเมินประสิทธิภาพเป็นการเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่ได้กับทรัพยากรที่ใช้ไปในการดำเนินงาน ทรัพยากรที่ใช้ นอกจากงบประมาณแล้ว ยังหมายรวมถึงทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรทางการจัดการและเวลาที่ใช้ไปในการดำเนินงาน

๓. เกณฑ์ประสิทธิผล

การประเมินประสิทธิผล เป็นเกณฑ์พิจารณาระดับการบรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะด้านโดยดูจากผลลัพธ์จากการดำเนินงาน ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของประชากรกลุ่มเป้าหมายตามโครงการ

๔. เกณฑ์ผลกระทบ

เป็นการพิจารณาผลกระทบโดยรวมต่อประชากรกลุ่มเป้าหมาย ชุมชน สังคมและหน่วยงานในภาพรวม เป็นผลกระทบระยะยาว ผลกระทบอาจมีที่มุ่งหวัง และผลกระทบที่ไม่ได้มุ่งหวัง ซึ่งอาจเป็นผลกระทบด้านบวกหรือด้านลบก็ได้

๕. เกณฑ์ความสอดคล้อง

เกณฑ์การประเมินความสอดคล้องมุ่งพิจารณาว่าวัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับความต้องการหรือสามารถแก้ไขปัญหาตามที่กำหนดไว้แต่ต้นหรือไม่ ซึ่งจำเป็นต้องมีการประเมินความต้องการที่แท้จริง ตลอดจนจะต้องตอบคำถามด้วยว่า แนวทางและกลยุทธ์ที่ใช้ในการดำเนินงานสอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาที่เป็นจริงได้หรือไม่

๖. เกณฑ์ความยั่งยืน

เป็นเกณฑ์การพิจารณาที่สืบเนื่องจากความสอดคล้องโดยพิจารณาระดับความต่อเนื่องของกิจกรรมว่าสามารถดำเนินต่อไปได้โดยไม่มีการใช้งบประมาณจากภายนอกโครงการ ความสามารถในการเลี้ยงตัวเองได้ นอกจากนี้ยังหมายความว่ามีความสามารถในการขยายกิจกรรมไปยังพื้นที่แห่งใหม่

๗. เกณฑ์ความเป็นธรรม

เป็นเกณฑ์ที่มุ่งให้เกิดความเป็นธรรมในสังคมโดยพิจารณาถึงผลลัพธ์และผลกระทบจากการดำเนินโครงการ โดยยึดหลักการว่าประชากรกลุ่มเป้าหมายจะได้รับหลักประกันเรื่องความเป็นธรรม ความเสมอภาค ความทั่วถึง ในการรับบริการ การจัดสรรคุณค่า และการกระจายผลตอบแทนที่เสมอภาคเท่าเทียมกัน

๘. เกณฑ์ความเสียหายของโครงการ

เป็นเกณฑ์ที่สำคัญในการประเมินโครงการเพื่อเป็นหลักประกันว่าการดำเนินโครงการจะก่อให้เกิดความเสียหายหรือผลกระทบด้านลบต่อสังคม หรือชุมชน

การกำหนดช่วงเวลาในการติดตามและประเมินผล

คณะติดตามและประเมินผลกำหนดช่วงเวลาในการติดตามและประเมินผลโครงการโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของแต่ละโครงการ ห่วงเวลาในการติดตามและประเมินผลอย่างน้อยโครงการละ ๑ ครั้ง และประเมินผลโครงการในภาพรวมอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง แล้วรายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อสภาท้องถิ่น และประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่น